

Farida Ahmadi tegner et dystert bilde av diskrimineringen. «Tause skrik» er et kraftig oppgjør med offentligheten.

Et anklageskrift

anmeldelse:

Karin Sveen

Farida Ahmadi

Tause skrik

Minoritetskvinnens behov for anerkjennelse

Pax 2008
Sakprosa, 194 sider

Om norsk helsevesen fikk større forståelse for den nye underklassen, ville det hjelpe.

I 2002 kunne Nasjonalt Folkehelseinstitutt dokumentere at svært mange kvinner fra ikke-vestlige land var overrepresentert når det gjaldt psykiske og fysiske lidelser. Smerte handler det også om når innvandrerkvinner forteller Farida Ahmadi om sine liv. I «Tause skrik» portretterer hun ti kvinner som har det til felles at de kjenner seg avmektige og deprimerte, ensomme og krenkede. De er fattige og utgjør en del av den nye underklassen. De kjenner seg diskriminerte i møte med institusjoner som helsevesen og trykkesystem. De føler seg mistenkeliggjort av legene og har ingen kontakt med etniske nordmenn. De kommer seg sjelden ut og har dårlige norskkunnskaper. De er sosialt kontrollert av sine menn og lider under mangel på tilhørighet i Norge. «Smerte og kvinnelighet er to sider av samme sak», sier en av kvinnene.

Norsk-afghanske Farida Ahmadi er oppvokst i Kabul

og har fire års medisinstudier derfra. Som legestudent på den afghanske landsbygda møtte hun kvinner med dårlig helse og store plager, noe som var direkte knyttet til forhold som krig og religiøs fundamentalisme, fattigdom og mangel på kunnskap og moderne helsetiltak. Derfor ble Ahmadi svært overrasket over at mange av de minoritetskvinnene hun etter hvert møtte i fredelige Norge, hadde lignende symptomer.

For kvinnene i «Tause skrik» er smerte mer enn smerter og sykdom mer enn fysiologi. Mot slik elendighet duger verken medisiner eller psykiatri. Så hva kan kurere? Svaret ligger ofte i måten Ahmadi spør på: Kan avmaktfølelse i en ny livsverden være årsak til dårlig helse? Ja, slik er det. Ahmadis informanter kjenner seg rett og slett ikke anerkjent som individer, verken i minoritetssammenheng de tilhører eller av majoriteten. Kvinnene blir i metaforisk forstand sett gjennom et slør av etnisitet, kultur og religion, og som en av dem sier: «Kultur er vår usynlige smerte». Man kan jo prøve å forestille seg en innvandringsdebatt uten bruk av ordet «muslim». Også språk er slør.

«Tause skrik» er et kraftig oppgjør med kollektive forklaringer, det Ahmadi kaller en latent offentlig *multikulturalisme*. Som klisjé er «mangfold» på uskjønn glideflukt mot de såkalte parallelle verdener, den ene for gammelnordmenn, den andre for nynordmenn, greit atskilt både geografisk og sosialt. «Tause skrik» kan i mangt like gjerne betraktes som en harm anklage mot en mislykket integreringspolitikk som en studie av innvandrerkvinnens livsvilkår. Og det er virkelig et dystert bilde som tegnes, av subtil diskriminering,

og av den etniske nordmann som hovedrolleinnehaver i forestillingen om den sjølgode nasjonen Norge.

Offentligheten, sier Ahmadi, har sementert skillet mellom «oss» og «dem», med stor-

For meg gjorde de tause skrikene større inntrykk enn de sterke ordene.

artet assistanse fra mediene. Det er i tv-studio murene bygges, det er på skjermen fordommene skapes, og vi vet det. Innvandringsdebatt er jo morske imamer versus nor-

ske Hege Storhaug. Men som tekst betraktet blir framstillingen tidvis ensformig når Ahmadi igjen og igjen hamrer løs på polariseringen i mediene, diskrimineringen i institusjonene og utstøtinga som følge av en likeglad multikulturalisme.

Boka kan minne like mye om en pamflett som et forskningsarbeid. Ikke desto mindre er «Tause skrik» basert på Ahmadis mastergradsoppgave i antropologi, utstyrt med litteraturliste og noteapparat og skrevet under veiledning av nøkkelakademikere på området. Grunnlagsmaterialet for drøftelsene er i hovedsak framkommet gjennom intervjuer og feltarbeid i en drabantby i Oslo og i møte med kvinner og ansatte på

ikke navngitte støttesentre. Også kvinnene er naturligvis anonymisert; det er som det skal være i slike undersøkelser, men her var det avgjørende for at kvinnene skulle våge å åpne seg.

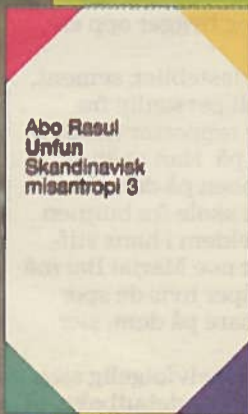
For meg gjorde de tause skrikene større inntrykk enn de sterke ordene. Som kunnskapskilde er boka best når Ahmadi lar kvinnene fortelle og hun sjøl følger etter med analyser av flyktningerfaringene og eksilets påkjenninger. Ahmadi skriver også overbevisende om hvordan sosial og økonomisk fattigdom utradrer enhver mulighet til frie valg av livsvei. Da går hun til smertens kjerne.

Om norsk helsevesen fikk større forståelse for kvinnens kjønns- og classesituasjon slik den beskrives i «Tause skrik», ville det bidra til å bedre livene deres. Men er det bare gjennom utdanning livskvaliteten kan endres, vil disse kvinnene lide lenge. Da kan det lindres om vi anerkjente dem slik de som mennesker er. Det er det vesle de ber om.

bokmagasinet@klassekampen.no

GJØR INNTRYKK: Farida Ahmadi har skrevet en bok som minner like mye om en pamflett som et forskningsarbeid. FOTO: GREG RØDLAND BUICK

NYTT OPPLAG!

ABO RASUL
UNFUN
SKANDINAVISK
MISANTROPI 3

"Dyp originalitet"
Sindre Hovdenak, VG

"....det er satans godt gjort"
Øystein Vidnes, Morgenbladet

www.cappelendam.no

CAPPELEN DAMM